

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 1. De forma in communi, & an ea non seruata prouisio sit nulla etiam
in foro conscientiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

NONA PARS DE FORMA IN PROVI SIONE SER uanda.

C A P. I.

*De forma in communi, & an ea non seruata, prouiso sit nulla, etiam
in foro conscientie.*

S V M M A R I A.

PORTET in prouisione beneficiorum obseruare formam à iure, statuto, consuetudine vel fundatione præscriptam, alias nulla erit, nam forma non seruata actus corrumpit, nu. 1. Quod procedit etiam in foro conscientie, in qua non poterit acceptari, nec retineri beneficium prouisum, non seruata forma requisita, n. 2. Contra Flamin. Parisium relatum, cuius dicta videntur falsissima, n. tertio.

Licet in illa controuersa questione, an contractus minus solemnus, seu actus nullus de iure positio, sit nullus in foro conscientie, an validus, sine varia Dd. sententia, prima, qua ait esse validum, secunda, qua ait esse nullum, & tertia media: verissima est secunda sententia, & reliqua improbabilis, ut bene ostenditur à numero 4.

Licet olim prima sententia fuerit communis, iam tamen communiter reuocatur, & secunda est magis communiter recepta, præsertim per Iuristas, num. 13. Quibus in hoc de intentione legum, etiam pro foro conscientie magis deferendum est, quam puris Theologis. & c. numero 14.

Quicquid esset de aliis actibus, seu contractibus minus solemnibus, in proposito tamen de electionibus, seu prouisionibus beneficiorum tenenda est dicta secunda sententia, num. 15.

R VRSVS oportet t in collatione, & prouisione beneficiorum obseruare formam à iure, statuto, consuetudine, vel fundatione præscriptam, alias nulla erit. Putius decis. 338. libro primo. & Than. decis. 99. in manuscript. nam forma non seruata actus corrumpit, ut per Felin. in c. cum dilecta de rescriptis, l. 1. & alios in l. cum hi. si prætor. ff. de transact. late Brunus in tract. de forma, Euerard. in loco à defectu forma cum aliis.

2 Quod procedit t etiam in foro conscientie, in quo non poterit acceptari, nec retineri beneficium

prouisum, non seruata forma requisita, Couar. in regul. peccatum. 2. par. §. 3. nu. 9. Molin. de iust. 1. tom. tra. 2. disp. 81. circa si. versic. ad dictum Innocentij.

Quamuis t Flamin. Parisius de confiden. g. 114. & n. 34. dicat, quod forum conscientie ligat, & validat actum, in quo est prætermissa forma tradita, vel non seruata, dummodo dolus non interuenerit, Innoc. in c. quod sicut, de election. & in c. fin. de clerico excomm. Abb. in c. 1. de consuet. ubi Felin. nu. 39. Decius 1. lectura. numero 28. seu 70. & 2. lect. numero 19. seu 32. l. 1. in l. si non sortem in princip. ff. de condit. indebiti. num. 4. Gigas de pensio, quest. 34. num. 9. quod nota (inquit) pro eo, qui non publicat resignationem iuxta Gregorianam, non emisit professionem fidei, non fuit approbatus ab examinatore synodali, habuit beneficium per electionem, non seruata forma tradita à iure, vel per præsentationem patroni elapso tempore, aut per collationem non habentis facultatem, vel habentis, & non valentis conferre propter excommunicationem, suspensionem, aut aliam causam. nam isti omnes videntur tuti in foro conscientie, Abb. in c. 1. de integ. restitut. in fi. Anchar. reg. 1. in c. 9. 7. Tiraquel. de legib. connub. glo. 2. nu. 20. Boer. decis. 1. num. 15. cum aliis relatis per Couarr. in capis. cum esset. numero 5. de testam. & in d. reg. peccatum. §. 3. numero 9. Soto lib. 4. de iustitia & iure. g. 5. art. 3. & plura exempla huius notabilis conclusionis affert Niconitius in c. quoniam contra. parte 1. n. 682. de probationibus. Hæc Flaminus, quæ mihi videntur falsissima.

Nam t licet in illa controuersa questione, an contractus minus solemnus, seu actus nullus de iure positio sit nullus in foro conscientie, an validus, sine varia Dd. sententia, ut per relatos à Cenedo collatione 67. ad decretales, num. 2.

Prima quæ ait t esse validum, quam ultra citatos per Flamin. tenent Butrius, & Abb. in c. quia plerique de immuni. Eccles. idem Abb. in d. c. cum esset. Domini in cap. 1. in princip. de sponsal. in c. nu. 3. Bar. in tract. Ad-

noricarum, lib. 1. cap. 3. 1. & 2. distinctionis. Iaf. in l. post
diuisionem, numero vndecimo & in l. cum quis, numero
9. Couarr. de iuris & facti ignoran. & in l. 2. a nume-
ro 3. C. de fideicom. & in l. 2. a num. 16. ff. de condi. in-
debiti. & in l. nemo potest. 1. lect. a. nu. 75. ff. de legat. 1. v-
bi Ripa a num. 96. Alciat. de quinque pedum præscrip-
t. a nu. 34. Corn. conf. 119. & 137. lib. 2. Boer. decis. 240.
sub num. 19. Brun. in tract. de forma. tit. de potentia &
effectu formæ, fol. 57. & 60. Didacus Perez in l. 1. tit. 2.
lib. 5. ordina. verb. Si el testador. Orosc. dicens commu-
nem in l. omnes populi, num. 65. ff. de iustis. & iure, Mē-
chaca de successio. creatione. §. 1. num. 24. & §. 2. nume-
ro nono & 11. Nauarr. in commentario de usuris, nu-
mer. 88. & D. Anton. 3. part. 10. cap. 3. §. 14. in fin. Syl-
uest. in summ. verb. alienato. §. 13. & verb. hereditas. 3.
§. 7. verb. legatum. 4. §. 10. & verb. testamentum 1.
§. 5. Armi. verb. hereditas, num. 14. Adrian. quodlib. 6.
artic. 1. Ioan. Medina. C. de restitu. quæst. 23. ad finem.
Angles in Floribus Theologic. quæstion. quæst. de do-
minio, artic. vlt. & videtur tenere Costa in cap. si pa-
ter de testa. in 6. verb. in suo testamento, numero decimo.
quarto & 15. & Caldas in leg. si curatorem habens
verb. lesis, num. 71. & dicit communem Soto supra, &
magis communem Couarruias dict. n. 5. & Mantica
qui eam sequitur de coniect. lib. 2. tit. 14. vt etiam
Grassus de success. §. 1. a num. 12. & lib. 2. communium,
cap. 4.

Secunda, quæ ait t esse nullum, etiam in foro con-
scientiæ, quam tenet Innocen. in d. cap. quia plerique,
Fortu Garcia de ultimo si illat. 15. Couarr. d. cap. cum
esses. a num. 6. & d. §. 3. num. 9. Anton. Gom. in leg. 3.
Tauri, numero 123. Padilla in dict. l. cum quis. C. de iu-
ris & facti ignoran. ex numer. 7. Mexia ad legem frum.
conclus. 6. a numero 75. Matienço in l. 1. tit. 4. libro 5.
Recopilar. gl. 10. a numero sexto, & Azeuedo in l. 2. ti-
tul. 3. numero quadragesimo secundo, eodem lib. Parlad.
differ. 12. §. 1. a n. 2. & 17. Ceruantes in d. l. Tauri. a n.
189. Zuallos quæst. 71. & 137. qui alios referunt, &
Ultramontani relati per Iafon. in prædictis locis, di-
centes relicta in minus solemnī testamento non de-
beri naturaliter: & ex Theologis, Mar. Ledef. 2. 4.
quæst. 18. art. 1. dub. 12. Bart. Medin. 1. 2. q. 90. art. 2. post
solutionem 4. & in sum. lib. 1. cap. 14. §. 26. & in lectu.
de censib. Nauarr. de restitu. libr. 3. cap. 2. numero 350. Sa-
lon 2. 2. quæstione quinta de dom. articul. quarto, Gabr.
Vazquez 1. 2. tom. 2. disp. 163. Lorca ead. 1. 2. disp. 21. de
legibus ad fin. & Mag. Cano. & ait probabiliorem A-
ragon 2. 2. q. 62. d. de p. 160. & Pater Mich. Marcos,
nec displicet Iulio Clar. §. testamentum, quæstione no-
nagesima & sequuntur Molina d. disp. octuagesima pri-
ma, & Lessius de iust. & iur. li. 2. c. 9. dub. 2. Licet quo-
ad vltimas voluntates sint in particulari sententia,
quod non sit legum intentum eas irritare, sed quod
non faciant fidem in iudicio. & sic, quod solemnitas
in testamento non sit de forma substantiali testamē-
ti, sed tantum probatoria, vt contra communem
vult tenere Ripa in dict. leg. nemo potest, a n. 27. &
ibi Crotus.

Tertia sententia t media, quæ ait eatenus esse
nullum, vt bona conscientia possit quis contra eam
agere, & petere declarari nullum, ante sententiam
vero ex æquitate esse validum in conscientia, & ex
eo transferri dominium, licet reuocabile, quam tenet
Soto sup. Victoria, & Fr. Ioann. de la Penna.
Beia in respon. casuum conscientia, casu 53. Philiar. de
officio Sacerdotis 2. par. libr. 6. cap. 20. & seg. Fr. Lud.
Lopez. instr. conscientia. 1. tom. c. 164. Bannez 2. 2. præ-
amb. ad quæst. 62. 3. disp. Valen. 3. tom. disp. 5. quæst. 6.

pun. 5. Fr. Man. Rodriguez in sum. 1. tom. cap. 132. nume-
ro 5. Vega 2. par. sum. ca. 114. casu secundo & 3. Lud.
Carbo de restitu. q. 45. & in 2. & 3. conclus. Bernar.
in sum. cap. 18. num. 111. & 112. & nouissime Pet. Ledef.
2. par. sum. tract. 8. cap. 3. a pag. 494. & alij Theologi,
& ex Iuristis, Iaf. in l. si post diuisionem, numer. 13. vbi
posset in prædictis, & in dict. l. nemo potest. 2. lect. a nu.
96. cum Alex. ibi, idem Iaf. conf. 67. lib. 3. Tiraquel. de
leg. connubialibus. gl. 2. seu 4. a num. 20. Burgoz de
Paz in l. Tauri. a numero 1406. & particulariter 1460.
& 1482. & Ioan. Gutier. in d. l. nemo potest, ex numero
456. & can. quæst. li. 2. cap. 25. numero decimo & vnde-
cimo. & hanc tenet Menoch. de præsumpt. lib. 1. q. 80.
licet cum pro secunda sententia citet Ioa. Gutierrez
d. num. 11.

Mihi est t verissima secunda sententia, & reliquæ 8
improbabiles cum Salon supra, nam omnis lex iusta
non fundata in falsa præsumptione est seruanda in
foro conscientia, sed istæ leges sunt iustæ, vt suppo-
nimus, & non fundatæ in falsa præsumptione, ergo
sunt seruandæ in foro conscientia. Consequentia
est eu. dens, & maior certa: minor autem, quod non
sint fundatæ in falsa præsumptione, probatur clare,
nam lex irritans testamentum, seu alium actum,
in quo non est seruata forma, & solemnitas requi-
sitæ, non fundatur in præsumptione falsitatis, & frau-
dis hic & nunc, & in quolibet, sed in vniuersum il-
lum irritat ex defectu solemnitatis, & forma, quan-
tumcunque fraus absit, ad vitandas fraudes, quæ alias
posset aliquando committi. Quod t etiam patet, 9
nam quamvis certo constet de veritate, & volun-
tate testantis, ex confessione partium, non va-
let testamentum minus solemnē, sed adhuc per
iudicem est irritum declarandum, glossa, & Doct.
communiter in l. 2. C. de bonor. possess. secundum tabul.
Couarr. d. ca. cum esses, numero 7. Burgoz de Paz plu-
res referens supra numero 1394. & seg. & numero
1456. Matien. numero 16. 18. 25. & 34. & alij supra cita-
ti, quod secus esset si fundaretur in præsumptione
fraudis iuxta notata in cap. is qui idem de spons. Præ-
terea forum t interius, & exterius non sunt diuersa, 10
absque vlla exceptione, quoties forum exterius
præsumptione non fundatur, nam cognita veri-
tate in idem omnino vtrumque forum semper
consentit, Gabr. Vazquez 1. 2. disp. 66. num. 3. & Sua-
rez 5. tom. disp. 40. sect. 5. num. 16. & sect. 6. num. 1. quod
forum internum non discrepat ab externo, nisi vbi
ex præsumptione sola procedit præter reueritatem
secreto cognitam.

Quod si dicas t cum tertia sententia huiusmodi
leges nolle irritare actum in foro conscientia ante
sententiam: probatur id esse gratis dictum, & sine
fundamento, cum lex absolute loquatur, nec ista æ-
quitas est contra ius scriptum attendenda, cum non
sit in iure scripta, cap. fin. de transact. & leg. pla-
cuit. Cod. de iudiciis, & ibi Doctores. Et t vt in-
quit Fortu. supra numero 236. relatus per Burgoz
de Paz supra numero 1460. Hoc in negotio po-
tius legum authoritati standum est, quam interpre-
tum assertioibus eas interiori foro non ligare ex-
plicantibus.

Et licet olim t prima sententia fuerit commu-
nis, iam tamen communiter reicitur, & secunda est
magis communiter recepta, præsertim per Iuristas,
quibus t in hoc de intentione legum, etiam pro fo-
ro conscientia magis deferendum esse existimo, quic-
quid Soto supra velit, maxime aliquam Theologia
peri-

peritiam habentibus, quam puris Theologis, qui suo modo, & ex proprio capite leges interpretari solent, eas etiam canonicas potius suo iudicio metientes, & regulantes, quam cum legibus, vt per erat, contra quos Cano. de locis, lib. 3. c. 6. & 7.

15 Præterea quicquid esset de aliis actibus, seu contractibus minus solemnibus, in proposito tamen de electionibus, seu prouisionibus beneficiorum tenenda omnino est prædicta secunda sententia, vt per Salon supra versic. excipitur 3. Bannez 4. conclus. & Pet. Ledesm. pag. 497. quicquid è contra teneat Parlad. d. differ. 12. §. 2. num. 24.

CAP. II.

De forma seruanda in prouisione parochialium.

SUMMARI.

In prouisione parochialium seruanda est forma præscripta à Concilio Trid. de examine per concursum, n. 1. Et Pius V. in sua constitutione super collatione parochialium statuit omnes prouisiones propter, & contra dictam formam factas, nullas esse, & c. n. 2. & ponitur d. constit. n. 3.

Ista constitutio non habet locum, nisi in his diocesis, in quibus fuit coacta synodus, & in eis iuxta formam Concilij deputati examinatores, ex declaratione Gregor. XIII. & S. Congregationis, n. 4.

Circa decretum Concilij & constitutionem Pij V. aliqua dubia sunt explicanda.

An sede Episcopali vacante capitulum, seu eius vicarius possit facere concursum ad parochiales vacantes, & ad ipsum spectet obire illa munitio, qua Concilium statuit obeunda ab Episcopo, seu eius vicario cū parochialis Ecclesia vacatio contingerit, n. 6. resoluitur affirmatiue, & ponitur declaratio S. Congreg. Toletana, n. 7. & 8.

Ista declaratio, licet loquitur de examinib. & concursu faciendis pro collatione parochialium, sede cathedrali vacante, procedit etiam in examinibus, & concursu faciendis per Episcopum, seu eius vicarium sede plena, n. 9.

Ex ista declaratione apparet primo, statim habita notitia vacationis parochialis constituendum esse in ea idoneum vicarium per Episcopum, seu vicarium sede vacante, quod procedit etiam in parochialibus spectantibus ad collationem aliorum, n. 10. & n. 11. ponitur quedam declaratio S. Congregat. qua declaratur, n. 12.

Quorsum tendant illa verba Concilij, si opus fuerit, cum semper videatur esse opus vicario, numero 13. vbi respondetur cum declaratione S. Congregationis posita.

Secundo apparet vicarium esse constituendum, cum congrua fructuum portio assignatione, num. 14. circa quod ponuntur declarationes S. Congregationis, numero 15.

Vicario parochiali vacante simpliciter dato, non omnes fructus, sed congrua portio arbitrio ordinarij iuste determinanda debetur, nec Episcopus à principio posset omnes assignare, nisi omnes essent necessarij congruam portionem, n. 16.

Non tollit declaratio S. Congregationis, quin si pro loco, & tempore videatur plus necessarium ad congruam portionem, quam duorum aureorum pro singulis mensibus assignari possit, n. 17.

2. Tom.

Tertio apparet, quod vicarius sic positus parochialis onera sustinebit, donec de rectore prouideatur, qui etiam debet habere custodiam omnium bonorum parochialis, num. 18. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Deputatio vicarij, seu æconomi cū congrua, donec de rectore prouideatur per eum ad quem spectat, non est de forma concursus, & prouisionis, ita vt alias non valeat quicquid alias vellet Rota, qua tamen postea hoc admittit, & c. n. 19. & 20.

Quarto apparet parochialem vacantem non posse conferri in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit indicatus, & electus, dum offert bullas Papæ, nec posse interim constitui vicarium in ea, aut ei quoquo modo præfici, nu. 21. & 22. vbi ponitur declaratio S. Congregationis, quamuis contrarium seruatur, n. 23.

Idem videtur iuri conforme ex c. auaritiæ de election. in 6. quod procedit in quibuslibet beneficiis, nu. 24. Ex quo etiam non potest dignior electus ante collationem fructus percipere, etiam vbi administrator, etiam si antea esset constitutus administrator, & c. n. 25. Nec videtur valere consuetudo contraria, n. 26. Quamuis videatur excusare à pœna priuationis beneficij, seu iuris, de qua ibi, num. 27. Nam consuetudo etiam mala, nō tamen euidenter, tribuit iustam causam ignorantia, & qui facit quod alij faciunt, excusatur, & c. numer. 28. Et qui haberet in eo malam fidem, & conscientiam lesam, non excusaretur à dicta pœna priuationis, numer. 29.

Dato, quod magis idoneus indicatus, & electus ad parochialem, ex eo quod in ea administravit vt vicarius, amitteret ius sibi competens, an gratia, & prouisio de illa à Papa ei facta sit valida, non facta mentione de dicta intrusione, seu administratione, à n. 30. resoluitur esse inuvalidam.

Quinto apparet, per edictum publicum vocandos esse, qui voluerint examinari pro obtinenda parochiali vacante, n. 35. Quod accipiendum est vbi Concilium prouinciale id statuerit, vt Toletanum, & Compostellanum, nu. 36 & seq. Vbi ponitur declaratio S. Congregationis, quamuis aliqui absolute dicant esse necessarium, n. 38.

Edictum apponendum erit ad summum cum termino 20. dierum, cum succedat loco nominationis ab Episcopo faciendæ, ad quam ex Concilio præfixum est tempus decem dierum, nec ultra alios decem prorogari potest, ex constitutione Pij V. numer. 39. & sic erit accipiendum decretum Concilij Compostellani, numero 40.

Terminus edicti curret, ex quo tam in valuis Ecclesiæ cathedralis, quam Ecclesiæ beneficij præfixum est, iuxta dict. decretum Concilij Compostellani, numer. 41. Nec est necessarium, quod sit affixum per illud tempus, sed est arbitrarium, quanto tempore debeas manere affixum, numero 42. Et sufficit quod nuntius, vel notarius referat, quod edictum fuit affixum in loco, licet non dicat quanto tempore stetit, n. 43. Debet etiam apponi dies affixionis, & propositi edicti, vt sciatur an intra terminum, vel post sit factum examē, n. 44. & sufficit, quod affigatur, nec est necesse, quod prius legatur, n. 45.

Si edictum cum maiori termino 20. dierum ponatur, an ideo vitietur prouisio parochialis, à numero 46. resoluitur ex æquitate, & mente Papæ edictum positum cum maiori termino 20. dierum, etiam à principio, non esse nullum in totum, sed quoad excessum, & sic qui se opposuerint infra 20. dies, legitimos esse oppositores,